

ІНФОРМАЦІЯ

щодо загального інформаційного забезпечення позачергових виборів народних депутатів України 21 липня 2019 року

(стаття 64 Закону України "Про вибори народних депутатів України")

1. ВИБОРЧІ ПРАВА ГРОМАДЯН ТА СПОСОБИ ЇХ ЗДІЙСНЕННЯ І ЗАХИСТУ

Відповідно до статті 38 Конституції України громадяни України мають право вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Конституційний склад Верховної Ради України – чотириста п'ятдесят народних депутатів України, які обираються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років (частина перша статті 76 Конституції України).

Організацію та порядок проведення виборів народних депутатів України встановлено Законом України "Про вибори народних депутатів України (далі – Закон).

Частиною другою статті 77 Конституції України та частиною третьою статті 16 Закону визначено, що позачергові вибори народних депутатів України призначаються Президентом України та відбуваються в останню неділю шістдесятиденного строку з дня опублікування Указу Президента України про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.

Указом Президента України від 21 травня 2019 року № 303/2019 "Про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України та призначення позачергових виборів" позачергові вибори народних депутатів України (далі – депутати) призначено на 21 липня 2019 року.

Проведення позачергових виборів депутатів здійснюється з особливостями, встановленими статтею 107 Закону.

Конституцією України та Законом визначено, що право голосу на виборах депутатів мають громадяни України, яким на день голосування виповнилося вісімнадцять років. Не має права голосу громадянин, визнаний судом недієздатним.

Громадяни України, які мають право голосу, є виборцями. Підставою реалізації виборцем свого права голосу на виборах є його включення до списку виборців на виборчій дільниці.

Громадяни України, які мають право голосу, можуть брати участь у роботі виборчих комісій як їх члени, проводити передвиборну агітацію, вести спостереження за ходом виборчого процесу, бути довіреною особою або набувати статусу іншого учасника виборчого процесу тощо у порядку, визначеному Законом та іншими законами України.

На позачергових виборах депутатів кожний виборець має в одномандатному та загальнодержавному багатомандатному виборчих округах (далі відповідно – одномандатний, загальнодержавний округи) по

одному голосу. Виборець може використати право голосу тільки на одній виборчій дільниці, де він включений до списку виборців.

Громадяни України обирають депутатів безпосередньо шляхом голосування за кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії, та кандидатів у депутати в одномандатних округах.

Виборець, який проживає або на день проведення голосування на виборах депутатів перебуває на території іноземної держави, а також громадянин України, якому тимчасово змінено місце голосування (без зміни виборчої адреси) на іншу виборчу дільницю поза межами одномандатного округу, до якого такий виборець віднесений на підставі відомостей Державного реєстру виборців про його виборчу адресу, має право голосу на виборах депутатів лише у загальнодержавному окрузі. Реалізація цього права забезпечується включенням виборця до списку виборців на відповідній виборчій дільниці із зазначенням, що такий виборець отримує лише бюлетень для голосування у загальнодержавному окрузі (частина десята статті 2 Закону).

Участь громадян України у виборах депутатів є добровільною. Громадянам України забезпечуються умови для вільного формування своєї волі та її вільного виявлення при голосуванні. Голосування на виборах депутатів є таємним. Кожний виборець голосує на виборах особисто.

Громадянин України, який на день виборів досяг двадцяти одного року, має право голосу і проживає в Україні протягом останніх п'яти років, може бути обраний депутатом.

Право висунування кандидатів у депутати належить громадянам України, які мають право голосу. Це право реалізується ними через партії або шляхом самовисунування.

Не може бути висунутий кандидатом й обраний депутатом громадянин, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку.

Ніхто не може бути примушений до участі чи неучасті у виборах.

Будь-які прямі чи непрямі привілеї або обмеження виборчих прав громадян України за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками забороняються.

Забороняється застосування насильства, погроз, обману, підкупу чи будь-яких інших дій, що перешкоджають вільному формуванню та вільному виявленню волі виборця, а також контроль за волевиявленням виборців під час голосування.

З метою захисту своїх виборчих прав громадяни можуть звертатися до виборчих комісій – на підставі Закону, до суду – в порядку, передбаченому Кодексом адміністративного судочинства України, до правоохоронних органів – у випадках, коли законодавством передбачено адміністративну або кримінальну відповідальність за порушення виборчих прав громадян.